

Envirofilm 2005 v znamení rekordov a jubilea Zeleného sveta

Už po jedenásty raz – a už tradične začiatkom mája, sa tri stredoslovenské mestá – Banská Bystrica, Banská Štiavnica a Zvolen stali dejiskom Medzinárodného festivalu filmov o životnom prostredí Envirofilm 2005. Centrom festivalového diania bol areál Múzea SNP v Banskej Bystrici.

Hlavnú cenu z Envirofilmu 2005 si odniesol maďarský režisér Tibor Kocsis za film *Nové Eldorado*

Počet prihlásených filmov v jedenástom ročníku Envirofilmu dosiahol rekordných 125, predvýberová komisia vybrala do súťaže 36 filmov. Rekordný bol aj počet zúčastnených krajín – 27. Po prvý raz sa na festivale zúčastnili Argentína a Sýria, ďalej to boli krajiny Poľsko, Rakúsko, Irán, Dánsko, Francúzsko, Chorvátsko, Španielsko, Maďarsko, Bulharsko, USA, Austrália, Gréc-

ko, Rusko, Izrael, Spojené kráľovstvo (UK), Fínsko, Lotyšsko, Kanada, Sýria, Argentína, Bosna a Hercegovina, Ukrajina, Holandsko, Uzbekistan.

Rekordmanom v počte prihlásených filmov bol dánsky filmár Jakob Gottschau (4 filmy) – za film *Predvídaná katastrofa* mu bola udelená Cena ministra zahraničných vecí SR. Medzinárodná porota, v zložení: predseda Otakar Skalski (ČR) Katarína Javorská (SR), Kieran Cooke (Anglicko), Steve Lichtag (ČR), Bill Parks (USA), Marián Slovák (SR), Prakash Sharma (India) a Ferenc Varga (Maďarsko), v zmysle propozícií festivalu odporučila udeliť celkom 15 cien. Hlavnú cenu Envirofilmu 2005 (je honorovaná 2 500 EUR) prevzal maďarský režisér Tibor Kocsis za film *Nové Eldorado*. Cenu riaditeľa festivalu najlepšiemu filmu slovenského režiséra získal Zdeno Vlach za film *V ríši kamzíka tatranského*. Zdeno Vlach na slávnostnom ceremoniáli na Zvolenskom zámku

Pred kinosálou Múzea SNP v Banskej Bystrici, kde sa konali súťažné aj nesúťažné filmové prehliadky, to neraz vyzeralo takto... záujem o prehliadky bol mimoriadny

prevzal aj Cenu únie slovenských televíznych tvorcov a literárneho fondu za dlhodobý prínos v oblasti slovenskej audiovizuálnej tvorby s environmentálnou tematikou. Cenu detského diváka získal film *Amazonia vertical* slovenského režiséra Pavla Barabáša.

Už neodmysliteľným sprievodným podujatím Envirofilmu je detská výtvarná súťaž *Zelený svet*. V jubilejnom desiatom ročníku sa súťaže zúčastnilo 2 858 autorov s 3 328 prácami. V kategóriách kresba, maľba

Festivalom žilo aj bansko-bystrické námestie a grafika, animovaný film, čiernobiela a farebná fotografia bolo udelených celkom 39 cien. Hlavnú cenu *Zelený svet 2005* získal šesťročný Peter Díbala zo Základnej umeleckej školy Jána Cikkeru v Banskej Bystrici. Udelené boli aj dve ceny pre najlepšie práce zo zahraničnej kolekcie (celkom 169 výtvarných prác zo zahraničia), ktoré putovali do Číny (Ye Jing Jing) a Indonézie (Qanita Qamarani a Fadhil Ahmad Qamar). Cenu nadácie Christine B. Parksovej založenej v štáte Florida a určenej výtvare nadaným slovenským deťom (na Envi-

Záujem žiakov nielen z bansko-bystrických škôl o vedomostnú súťaž *Poklady Slovenska* bol veľký, každý deň si súťažnú výstavu pozreli desiatky školákov

Mesto Banská Štiavnica ponúкло svojim návštevníkom počas festivalu rôznorodý program. Deti veľmi zaujalo oživovanie zabudnutých remesiel

rofilme udelenej po prvý raz) získal Michal Barták zo ZUŠ v Dubnici nad Váhom. Cenu mu osobne odovzdal zakladateľ a riaditeľ nadácie Bill Parks. Cena obsahuje potápačský výcvik a pobyt na ostrove Bimini

Detská filmová porota udelila svoju cenu filmu Pavla Barabáša *Amazonia vertical*. Cenu prevzal účastník expedície na stolové hory vo Venezuele Jaroslav Vonderčík

v Bahamskej republike, potápanie, objavovanie a spoznávanie podmorského sveta v Atlantickom oceáne. Témou desiateho Zeleného sveta bolo *Moje mesto, moja dedina, môj dom* a výstava stoviek detských výtvarných prác a fotografií bola jedným z najnavštevovanejších festivalových podujatí. Po prvý raz si v tomto roku „svoju“ kresbu alebo fotografiu vybrali aj návštevníci výstavy. Cenu diváka získala Zuzana Tabačková za prácu *Zrkadlenie* (40 hlasov z takmer 600).

Ďalšie ceny si deti odnášali z Envirofinále, ktoré bolo vyvrcholením celotyždňovej vedomostnej súťaže s názvom *Poklady Slovenska*. Hlavnú cenu, horský bicykel si po napínavom súboji napokon odniesol Michal Vereš z Banskej Bystrice.

Súťažné prehliadky filmov, premietanie filmov pre deti a mládež, prehliadky filmov z archívov SFÚ, nesúťažná prehliadka filmov z festivalu Ekotopfilm, večer

s novými filmami Pavla Barabáša a záverečná prehliadka víťazných filmov Envirofilmu 2005, to je viac ako 160 odpremietaných filmov počas piatich dní festivalu v Banskej Bystrici, Banskej Štiavnici a Zvolene. Divácky najúspešnejší bol večer s novými filmami Pavla Barabáša, ktorý uvádzal Steve Lichtag. Hostami večera boli účastníci expedície na stolové hory vo Venezuele Peter Becko Ondrejovič a Jaroslav Vonderčík.

Zaujímavé sprievodné podujatia v rámci Envirofilmu 2005 pripravili organizátori v Banskej Štiavnici. Slovenské banské múzeum (SBM), ako jeden z nich, svojou podstatou, poslaním a činnosťou pozitívne odpovedá na otázku, či je ľudstvo schopné bohatú históriu a prírodné bohatstvo využívať v prospech súčasnej a hlavne budúcich generácií. Z tejto podstaty vychádzali aj sprievodné podujatia festivalu Envirofilm 2005. Návštevníci Starého zámku si napríklad mohli pozrieť a vyskúšať spôsoby ochrany historických predmetov. Pod vedením konzervátorov múzea „zachraňovali“ historické kamenné články a textilné zbierkové predmety. SBM od roku 1998 realizuje projekt Škola v múzeu, okrem iného zameraný aj na výučbu rôznych remeselných techník. Počas envirofilmového týždňa boli tvorivé dielne zamerané na remeslá využívajúce potencionálny odpad – drevo, textil a drôt, ale aj na znovuoživenie starých remeselných technológií výroby v minulosti preslávených hlinených fajok, tzv. štiavničiek, ako aj pečenia medovníkov v drevených formách. V Galérii Jozefa Kollára, ktorá prezentuje skvosty výtvarného a sochárskeho umenia, sa konali kvízy o výtvarnom umení, krajinomafbe, žiaci porovnávali zmeny v krajine podľa originálnych umeleckých diel a súčasnej Banskej Štiavnice. V tejto galérii, prostredníctvom výstavy *My sa nevieme sťažovať nahlas*, prezentovali deti svoj pohľad na problémy životného prostredia.

Festivalovému dňaniu bola prispôsobená aj výstavná činnosť SBM. Výstava *Mini ZOO* v múzeu priblížila návštevníkom spôsob života exotických zvierat. Ďalšia výstava *Strom človeku*, inštalovaná v priestoroch IC Geopark, pripomenula nenahraditeľnosť stromov v živote človeka. Staršie deti zaujali prednášky pracovníkov z dvojice nominovaných mladých výtvarníkov sa z ceny napokon tešil Michal SEV SAŽP Geopark na tému *Barták z Novej Dubnice* – na snímke s moderátorkou Patriciou Jariabkovou a Mokrade, Ekosystémy Zeme druhou kandidátkou na cenu Michaelou Sedláčikovou zo Žiliny a *Životné prostredie*, tie mladšie zas zábavné a poučné rozprávanie *Všeličo o stromoch*, širokej verejnosti bola určená diskusia *Kultúrne dedičstvo* – neobnoviteľný zdroj o problematike záchranu a obnovy najohrozenejších pamiatok súčasťou bolo premietanie súťažných filmov jedenásteho Envirofil-

Horský bicykel pre víťaza Envirofinále Michala Vereša z Banskej Bystrice

mu, ako aj filmov z predchádzajúcich ročníkov festivalu a filmov z archívu SFÚ, medzi nimi filmy v hlavnej úlohe s hosťom tohtoročného festivalu, Banskostiavičančankou Milkou Vášáryovou.

V rámci festivalu sa vo všetkých troch festivalových mestách uskutočnilo takmer 70 podujatí, besedy, výstavy, semináre a tradične aj konferencia *Krajina – človek – kultúra* (9. ročník), ktoré navštívilo viac ako 10 tisíc ľudí. Medzi nimi aj zahraniční hos-

V desiatom Zelenom svete bola po prvý raz udelená aj Cena Ch. B. Parksovej. Z dvojice nominovaných mladých výtvarníkov sa z ceny napokon tešil Michal SEV SAŽP Geopark na tému *Barták z Novej Dubnice* – na snímke s moderátorkou Patriciou Jariabkovou a Mokrade, Ekosystémy Zeme druhou kandidátkou na cenu Michaelou Sedláčikovou zo Žiliny

tia z Anglicka, Maďarska, Indie, Ruska, Čiernej Hory, Argentíny, Indonézie, Číny, Českej republiky, Poľska, Dánska, Nemecka, Rakúska USA, Kanady a Bulharska.

(Pozn.: Ďalšie informácie o festivale, výsledky filmovej, výtvarnej a ďalších súťaží a ankiet, nájdete v prílohe na s. 6 - 8)

Anna Gudzová a Anna Ďuricová
Foto: Ján Lichý

Steve Lichtag (na snímke), Bill Parks, Kieran Cooke a ďalší hostia festivalu navštívili deti v Rooseveltovej nemocnici v Banskej Bystrici a vyrozprávali im príbehy a zážitky zo svojho putovania a objavovania prírody